

با گفته‌ها و نوشته‌هایی از:

دکتر حسن کچوئیان / دکتر ناصر فکوهی / دکتر سیدعلی محمودی / جمال میرصادقی / عباس صفاری /
موسی بیذج / دکتر حسن بلخاری / سیدعلی میرفتاح / امیر قادری / محمد کاظم کاظمی /
شهریار وقفی‌پور / محمدرضا بیرامی / امیراحمدی آریان / سیدعلی آل داوود /
سید ابوالحسن مختاباد / مهسا ملک مرزبان / یوسف علیخانی / رویاصدر / شیوا مقانلو و ...

تیرخطابه
نشانه زدن

تیرخطابه
«بیدل به انتخاب بیدل» به
کوشش علیرضا فروزه

عشق داغی است که
تامرگ‌نیا بدنرود

گفت‌وگو با جلال ستاری
درباره «اسطوره عشق و عاشقی»

بهشت گمشده

پرونده‌ای برای جان راولز و نظریه عدالت

JOHN RAWLS

جنگ برای ادبیات
پادشاهی از محمد حسن جعفریان
درباره کتاب «محمد شاه مسعود»

با عشق در
حوالی فاجعه

گفت‌وگو با
کیانوش گلزار راغب
به مناسبت انتشار
«شناسنامه»

نسب‌تی‌ورای
مهر و کین

یادداشتی از دکتر رضا داوری

موج سنجین گذر زمان

درباره «بگت و نثار معنایاختگی»

مکتب
شده

پرونده‌ای برای
ژوزه ساراماگو

JOSE DE SOUSA SARA MAGO

سرد زمین
دیگران

نیم‌نگاهی به آثار
سلیمان

حذف سطر و فاصله

پرونده ویژه نخستین کتابخانه دیجیتال
علوم انسانی شهرداری تهران

عین‌هورنگ چشم ابجی‌اقدس

به بهانه انتشار «با معرفت‌های عالم»
سروده ابوالفضل زرویی نصرآباد

جای خالی روشن‌فکری

گفت‌وگو با امیر خانی‌نیر «نقحات‌نفت»

مگر ز ساز همایون دل‌مشوود خرم گفت‌وگو با همایون خرم

نگاهی به کتاب بیست، بیست

گردهمایی برندگان نوبل

شیوا مقالو

تفاوت سنی داشته‌اند.

اما در کتاب «بیست، بیست»، مترجم محترم کار، آقای امرایی، از همان ابتدا چارچوب گزینشی رازوشن کرده‌اند و بنا را بر انتخاب آثاری از نویسندگان نوبل برده در محدوده زمانی (۲۰۰۹-۱۹۰۱) گذاشته‌اند. یعنی پیشاپیش هیچ یک از آن دلایل تداومی که در بالا اشاره شد، در کار نخواهند بود مگر تعلق اثر به مولفی که نوبل برده. البته افزودن مقاله گابریل گارسیامارکز در نقد و تشکیک نوبل هم کار هوشمندانه‌ای است که نمی‌گذارد صرف نوبل بردن یک اثر را سبب غیرقابل نفوذی بدانیم که داستان/نویسنده را از نقدی نیاز می‌کند. از طرف دیگر، چون هر نویسنده‌ای به خاطر مجموعه آثار خود نوبل می‌برد، حتما کار گزینشی مترجم این کتاب سخت‌تر بوده، چون باید یک داستان کوتاه «جامع و مانع» را برای معرفی برمی‌گزیده؛ اثری که بتواند تا حد ممکن سبک و ساختار و جهان‌بینی نویسنده‌اش را معرفی کند. از این منظر، گزینش و ترجمه مترجم قابل تقدیر است، چون بیشتر داستان‌های کتاب، علاوه بر اینکه مورد علاقه شخصی مترجم هستند، فضاسازی مناسبی از کارهای دیگر نویسنده‌شان هم به دست می‌دهند. به علاوه خیلی از آنها، جدا از بحث مقایسه جز منگر در کلیت کارهای نویسنده، فی‌نفسه و به عنوان یک اثر کوتاه مستقل هم کارهایی جذاب به شمار می‌روند:

سبک پالوده و کمینه‌گرایی اثر همینگوی، فضای ضداجتماعی و نمایش هستی‌متلاشی انسانی در داستان سارتر، نمایش سببیت همراه با ناتوانی در کارناوال موحش داستان پراگر کویت، جملات صریح و ساده‌ای که معانی ضمنی مخفی داستان لسینگ را پنهان کرده‌اند، تنیدگی استیصال انسانی با سیاست‌زدگی در جامعه ناشناس قصه گوردیمر، ترس و تنهایی دائمی جنگ و سربازان غم‌زده داستان هاینریش بل، تمسخر و دست‌انداختن آرمان‌های سیاسی در کار گراس، فضای وهم‌آلود و متأثر از طبیعت و مذهب آمریکای جنوبی در کار استوریاس، ایمان به وجود ابرانسانی نیک در داستان سولزنیستین، تصویر کلیشه‌ای اما کم‌دی انسان بوروکراتیک در اثر سینگر، نمایش نژادپرستی و جنون جمعی حاصل از آن در داستان اشتاین‌یک، فضای بومی /شهرستانی چین کارگری در کار سینگ جیان، دغدغه‌های مسخره‌آمیز باورپذیر انسان امروزی در قصه سال بلو، ایده‌آلیسم سرخوشانه داستان تاگور، نگاه کارگر محور و تزیه‌گرایی لوکلزبو، عشق و کشمکش در مقیاسی کوچک اما گزنده در قصه مار کر، و تصویرسازی شفاف و نومیدانه هر تامولر، نشانگر ویژگی‌هایی از سبک مولفانشان به شمار می‌روند. «بیست، بیست» کتاب جذاب و متنوعی است که سریع خوانده می‌شود و خواننده را با خود ننگه می‌دارد.

«بیست، بیست» از سوی انتشارات گل آذین به چاپ رسیده است. این کتاب ۲۸۲ صفحه‌ای با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه و قیمت ۵۵۰۰ تومان در دسترس علاقه‌مندان قرار دارد.

کردن خواننده و منتقد به نام و برآستان خارچی یا مترجم ایرانی چنین مجموعه‌ای خواهد بود، که در مورد کتاب حاضر - «بیست، بیست» - نام مترجم چنین اطمینانی را فراهم می‌کند.

در نگاهی کلی و با توجه به بازار ایران، به رویکردهای مختلفی در کنار هم چیدن آثار مولفان مختلف برمی‌خوریم. یکی از رایج‌ترین آنها، قرار دادن داستان‌های یک مجموعه در یک شاخه ژانریست؛ مثلاً گلچین آثار «گوتیک»، «علمی/تخیلی»، یا «رمانس». به علاوه، منطقه جغرافیایی و ملیت و سپس زبان مولف هم عامل دیگری در انتخاب یک گلچین ترجمه‌شده است. معمولاً در ایران چنین تمهیدی بیشتر در مورد ادبیات غیرانگلیسی زبان انجام می‌شود؛ مثلاً «گزیده ادبیات آمریکای لاتین»، یا «اسپانیایی‌زبان‌ها». این امر شاید به خاطر پراکندگی قومی و منطقه‌ای نویسندگان و مخاطبان زبان مورد نظر باشد، شاید به خاطر آشنایی و تسلط کمتر مخاطب فارسی با ادبیات غیرانگلیسی. سومین عامل رایج در تدوین این مجموعه‌ها، شرایط زمانی و سال خلق آثار است؛ مثلاً «داستان‌های معاصر»، یا «قرن نوزدهمی» یا «قرون میانه». البته تجربه ایرانی ما نشان داده که این عامل چندان قابل اطمینان نیست، چون در چند سال اخیر دیده‌ایم مجموعه‌هایی را که عنوان‌شان مثلاً بوده: «داستان‌های معاصر آلمانی یا فرانسوی»، اما در این «معاصر» بودن نویسنده‌هایی معرفی شده‌اند که سال‌ها از مرگشان می‌گذشته، یا با نثر بعدی همان لیست چند نسل

یافتن رویکردی منسجم و علمی برای تحلیل یک مجموعه داستان کار سختی است، چون هر داستان کوتاهی جهان خود و جهان‌بینی خود را متفاوت خلق می‌کند. البته اگر نویسنده شخصاً دست به تدوین مجموعه داستانش بزند، پیشاپیش کلیدی به دست خواننده و منتقد می‌دهد؛ این که تمام این داستان‌ها در یک شرایط روحی و حال و هوایی خلق شده‌اند، یا این که تمام این داستان‌ها حال و هوای یکسانی دارند، یا اینکه از مخاطب بالقوه‌شان انتظار می‌رود هنگام رویارویی با آنها حال و هوایی یکسان داشته باشد. در درجه بعدی، گلچین کردن مجموعه کارهای یک نویسنده خاص توسط ویراستاران دیگر، اگرچه انسجام شوق‌برانگیز را ندارد اما در جهان مشخصی حرکت می‌کند که بی‌کم‌کاست مال یک نفر است و نوعی پیوستگی و ارتباط قابل ردیابی بین داستان‌هایش برقرار. البته این تداوم بیشتر به فضای ذهنی و سبک مولف مربوط است و گرنه قبل از همه تداوم زمانی در چنین مجموعه‌هایی از دست می‌رود؛ هر داستان شاید مال دهه‌ای باشد و خیلی اوقات با گذر زمان، سبک و نحوه نگاه مولف به جهان هم تغییر خواهد کرد.

اما کار تحلیلی منتقد وقتی سخت‌تر می‌شود که با مجموعه داستانی از نویسندگان مختلف روبرو شود. در این حالت حتی انتخاب روشی بینامتنی برای مقایسه داستان‌ها، دست کم برای سه یا چهار داستان بیشتر جواب نخواهد داد. پس مطمئن‌ترین کار در وهله نخست، اطمینان

سبک پالوده و کمینه‌گرایی اثر همینگوی، فضای ضداجتماعی و نمایش هستی‌متلاشی انسانی در داستان سارتر و نشانگر ویژگی‌هایی از سبک مولفانشان به شمار می‌روند. «بیست، بیست» کتاب جذاب و متنوعی است که سریع خواننده می‌شود خواننده را با خود ننگه می‌دارد